

כפתור ופרח

בו יסופר מענין
הקיבוץ הקדוש בפולני'

חסידיו ברסלב
בישיבת חכמי לובלין

עם הרב הגאון
רבי מאיר שפירא זצ"ל

ובסופו
תמונות מאנ"ש היקרים זצ"ל

נסדר והובא לדפוס ע"י חד זעירא דמן חבריא
יעקב בן אבי מורי ר' אברהם יצחק דוב חלוי ז"ל
נדפס בשנת

תשמ"ג לפ"ק
פה ירושלים עיה"ק תובב"א

מאת הרב ד. הלחמי

חסידי ברסלב בישיבת חכמי לובלין

רבי מאיר שפירא מארח את הברסלבים בישיבתו

אמר רבי נחמן מברסלב טוב לאדם שירגיל את עצמו להחיות את נפשו בניגון מפני שהניגון הינו דבר גדול גבוה מאוד מאד ויש לו כוח לעורר ולמשוך את האדם לשמו יתברך, בא וראה כמה גדול כוחו של ניגון אף יעקב אבינו ששלח את שבטיו אל יוסף שלח עימם ניגון של ארץ ישראל, וזהו הסוד של "קחו מזמרת הארץ בכליכם" וכמו שפירש רש"י - זמרת - לשון זמר הניגון יפה הוא, ויפה הוא שבעתיים כשהוא מושר בצוותא מפיהם של חסידי ברסלב, כי לכל ניגון מאוצר ניגוניהם טעם מיוחד וערב לשומעיהם, ומה גם, כשהוא יוצא משליחי הציבור של הברסלבים שלמדו סודות התפילה שם באומן, מקום קבורתו של האי צדיקא, מקום הרינה והתפילה, מקור ההתקשרות להצדיק ומקור הצדקות ואם דמעות פותחות שערים, הרי לפי דברי רבי נחמן - זימרה מפילה חומות ואמנם מי שזכה להתבשם מהתפילות הברסלביות הרגיש בעצמו את נפילת החומות ואת קירבתו הממשית למלכו של עולם ללא מחיצה. חסידי ברסלב היו פזורים בכל ערי פולין, רובם עניים מרודים, מלאים שמחה וחדוות הנפש מדי שבת בשבתו ישבו בצוותא בבתי החסידים שלהם ושתו בצמא את תורת רבם שהוגשה להם בצורה עממית ומובנת, על ידי חסידי ברסלב הוותיקים, שספרי רבם היו נהירים להם ושהצטיינו בהסברה נוחה ומתקבלת

הברסלבים התחטאו בפני קונם בתפילתם כבן המתחטא על אביו, נפשם סערה בתפילה והעריגה אל-על בלטה ביותר בראש השנה, בו נצטוו על ידי רבם להתור ככל האפשר לתפילה ברוב עם ובדיבוק חברים, כי זאת אמר ר' נחמן כל המקורבים לצדיק האמיתי צריכים להתאסף יחד במקום אחד בראש השנה ולהתפלל בהתקשרות להצדיק ועל ידי זה הם מקבלים הארה נפלאה ותקון והתקרבות גדולה מה שאין יכולים לזכות לזה כל השנה לכל אחד מחסידי ברסלב היתה מטרה אחת ויחידה בחייו - לזכות לפחות פעם אחת לעלות לעיר אומן ולהשתטח על קברו כדי להתפלל ולהתקשר לצדיק ממש במסירות נפש חתרו למילוי מטרה זו. הם חצו גבולות ושיחדו שומרי גבול והעיקר להגיע למטרה הנכספת. ואם הכיסופין לצוותא היו גדולים בכל ימות השנה, עלו וגדלו שבעתיים עת בוא ראש השנה כי כן אמר הרבי לכן צריכים לשבור כל מיני מניעות ולבוא במסירות הנפש עצום לקיבוץ לראש השנה, אם לא בפיקוח נפש

ממש הדוחה שבת יכולים למנוע מלבוא שמה, אבל את כל המניעות של פרנסה וממון וטרחא וכבוד וכיוצא – צריכים לשבר ולנצח.. נאמנים לצוואת רבם בחרו הברסלבים את העיר לובלין להתאספות ה'קיבוץ בראש השנה, שכן נתקדשה העיר בהרבה קדושות, בה הרביץ תורה ר' שלום שכנא, ראש הישיבה הראשון בפולין, חותנו של אבי ההוראה רבנו משה איסרליש, המכונה הרמ"א מקראקא, רבי יעקב פולק, אבי הפילפול והחילוק העמקן הנפלא רבנו שלמה לוריא, המהרש"ל, המפרש הנעלה רבינו מאיר מהר"ם מלובלין, והחווה רבנו יעקב יצחק הורביץ, מפיץ תורת החסידות בפולין. מכיוון שצדיקי הדור קבעו כי ריחה של ירושלים מורגשת בלובלין, איוו הברסלבים לשבת בראש השנה בבית מדרשו של החווה מלובלין שהראה חיבה יתירה לרבם הגדול, ואף נתן את הסכמתו להדפסת ספרו הגדול "לקוטי מהר"ן" אם כי גדול היה בית מדרשו של הרבי מלובלין, שם שפכו שיח צדיקי הדור מרגן ורבנן גדולי החסידות ומאוריה, הרי צר היה מהכיל את ההמונים הברסלבים שבאו לקיבוץ. אחרי שהגאון רבי מאיר שפירא, ראש "ישיבת חכמי לובלין" פתח את ישיבתו המפורסמת, נאות לבקשת חסידי ברסלב והעמיד לרשותם את אולמי הישיבה כדי לאפשר להם לחוג את ראש השנה מתוך הרחבת הדעת

הם באים ל'זכור ברית'

הזריזים שבהם הקדימו את בואם לשבת סליחות. לא היה כל צורך לשאול לזהותם, כי צורתם העידה עליהם. מטענם הדל, לבושם ללא קפידה והשמחה על פניהם הצביעו עליהם כחסידי ברסלב. הימים הבאים הביאו עמם המוני חסידים ואילו בליל "זכור ברית" היה הקיבוץ הברסלבי שלם לא נפקד איש. ראשי הקיבוץ סוקרים את הבאים ודואגים לאיכסונם המונים זורמים לבית מדרשו הגדול של רבי מאיר שפירא זצ"ל רחוב לוברטובסקה המוליכה לישיבת חכמי לובלין מלאה אנשים זקנים, צעירים וטף נוהרים לקיבוץ הגדול, לא לראות את פני הרבי הם באים, כי אם להתקשר עם הצדיק. כי במקום שהם נמצאים כוחו של הצדיק נמצא ומקום זה ראוי להשראת השכינה ולהתדבק באור פני עולם. שיחת רעים מתפתחת בין מכרים שנפגשו בקיבוץ. חדשים וגם ישנים מתחבקים ומברכים איש את רעהו לשלום. בדיוק בשעה שתיים אחרי חצות הלילה משתיקה דפיקה חזקה מעל הבימה את רעש המתידדים ותוך הדממה מכריז שלמה יודא האוטובוצקאי – זכור ברית! רבי שלמה יודא הופמן

מעיר אוטבוצק, ירא וחרד שאין לו בעולמו ולא כלום, זולת אמונה ובטחון בכל ימות השבוע עמל קטה לפרנסת ביתו ושניונת ילדיו הרכים. בקושי רב הוא מוציא את לחמו מעבודתו. הוא אינו נרתעם על גורלו, חלילה, אדרבא, שמח הוא בחלקו ומשמח אחרים שגורלם כגורלו כפיצוי לעניו ומרודו חינו השם בקול אדיר כעין שאגת ארי וכששלמה יודא עובר לפני התבה מצית הוא את הלבבות ואינו זו ממנה עד שנהפכים ללפיד אש. רבי שלמה יודא נענה לקריאה, מתעטף בטלית ובדחילו ורחימו יורד לפני התיבה ופותח ב'אשרי' קולו האדיר הולך ורועם, הצבור הגדול נסחב בזרם האדיר של תפילות ותשבחות היוצא מאלפי פיות וכשמגיע ל"שלש עשרה מידות האמורות בחנינה" משתפך במלוא העירוגין ופורש את ידיו כלפי מעלה. אחת אחת הוא שולח את המידות לפני בוראו ומפציר בהן באבהיות שימליצו טוב על אנשי עדתו בתוך כל בני ישראל רעש התפילה נמשך עד אור הבוקר, כי התחינות והבקשות המיועדות לליל "זכור ברית" נאמרות על ידי הברסלבים ללא דילוג, ואילו היו כיוצא בהן אף הן היו נבלעות על ידיהם. עם סיומה של אמירת הסליחות מתחילות ההכנות לתפילת השחר וגם היא נמשכת שעות וכוללת התרת נדרים כמקובל ואמירת פרקי תהילים

ערב ראש השנה שחרית

הברסלבים פינו את בית המדרש ועובדי הניקיון תפסו את מקומם שליחים מטעם הצמרת סובבים מאכסניא לאכסניא ועומדים על צרכי חבריהם ומציעים את עזרתם לקשיי סידור ראשי העדה התיחדו באכסנייתם וקבעו את הסידורים האחרונים הקשורים בשני ימי ראש השנה מי יעבור לפני התיבה לתפילת שחרית, מי לתפילת מוסף, מי יקרא בתורה, מי יעלה לתורה, מי ישוחח את השיחות החסידיות ומי יאמר את עשרת פרקי תהילים בצבור. שליחים יוצאים דחופים להאכסניות כדי למסור לכל אחד את תפקידו תוך בקשה להתכוננות מרבית. לובלין העיר נכבשה על ידי הברסלבים שהתפשטו ברחובותיה וסרקו את בתי הכנסת העתיקים והאתרים ההיסטוריים מתקופת הגאונים והצדיקים ששכנו בה כבוד, ורבים מהם הלכו להשתטח על קברו הקדוש של החוזה תלמידי הישיבה שבחרו להשאר בלובלין מסיימים את הכנותיהם לקבלת פני יום הדין בחוג רבם הגדול. תושבי לובלין מפנים את מבטיהם לבנין הענק הפורש את כנפיו לארכה ולרחבה של לובלין המעטירה ומחכים בקוצר רוח לרגע ששערי הישיבה יפתחו לרווחה כדי שיוכלו להצטרף לתפילת

ההמונים שבאו מארבע קצוות המדינה לשפוך שיח ביום הדין בירושלים
דפולין ובישיבה הקדושה הספוגה תורה ותפילה

בליל התקדש חג

העיר לובלין פשטה צורתה החילונית ולבשה הוד קדומים. רחובות
לובלין השוקטים בכל השנה על שמריהם, הומים וגועשים מהמוני
חסידים הזורמים ישר לישיבה. גינוני מלכות שופעים מהישיבה. ים של
אורות מרעיפות עשרות הנברשות שהוצמדו לתיקרה ומטילות את
קרנייה למרחבה של לובלין תוך הסברת פנים לבאי שעריה מתיחות מה
מורגשת בפני ראשי העדה נבוכים הם במקצת, כי עוד לא החליטו אם
לכבד את רבי מאיר שפירא בתפילת מעריב מפני הנימוס והכבוד
כמארחם ומרא דאתרא, או לפסוח על כל הצדדים המחייבים, כי סוף כל
סוף חסידות היא חסידות ורבי מאיר אינו נמנה על חסידיהם בינתיים
עבר לפני התיבה לתפילת מנחה מכרינו שלמא יודא, וכשסיים את
התפילה והרב התייצב ליד הבימה ופתח בפיוט „אחות קטנה” – השתנו
הדברים. הופעתו הממלכתית, הוד פניו האציליים, קולו הנעים והרציני
השפיעו על ראשי העדה בכיוון ההפוך, ולא זו בלבד שהיו מוכנים לכבדו
בתפילת מעריב, אלא אף בתפילת מוסף. וכאן גפלה ההכרעה הרב
מלובלין יעבור לפני התיבה לתפילת מעריב משלחת נכבדים בראשותו
של המשפיע הגדול רבי יצחק ברייטר התייצבה בפני הרב ובשם העדה
הקדושה הקשורים לנחל נובע מקור חכמה נתבקש הרב לקדש את החג
בתפילתו הנעימה פני רבי מאיר קרנו מאושר, הוא לא הסתיר את
שביעות רצונו מהכבוד שנפל בחלקו. ואם כי קולו לא היה חזק כקולו של
שלמה יודא, הרי בנועם אמריו ובמתיקותו המיוחדת וקסמו האישי עלה
והתעלה על כל בעלי התפילה שבקיבוץ וכבש בסערה את לב המתפללים.
תפילת ההמונים השתזרה בתפילתו המסעירה של רבי מאיר, ונוצרה
פנינה יקרה ששובצה בכתר המלכות של שומע התפילות כבני מרון
עוברים הברסלבים בפני הרב ובשמחה אמיתית מאחלים לו שנה טובה
והוא משיב על הברכות בחיוך ובהרחבת הדעת.

הנאמנים לתורת רבם שבלייל ראש השנה יש למנוע מכל התחברות,
התפזרו חסידי ברסלב לאכסניוניהם והרב עם תלמידיו הסבו לסעודת
החג. מספר ניכר של חסידי ברסלב מראשי העדה הוזמנו לשולחנם של
הרב, ובין הקרואים היה רבי בן ציון אפטר. סבורני שאין צורך להציג את
רבי בן ציון מניצולי השואה. השנים שעברו השאירו את רישומן בפניו

המלכבים ושחו את קומתו הזקופה. ואם נרצה לומר, הרי שגם השמחה ערבה ממנו. אפשר לראותו בבני ברק וכשם שבפולין לא היתה לו מנוחה, כי את רוב שנותיו בילה על קברי הצדיקים, פעם בלובלין, פעם בקו'ניץ, פעם בפשיסחא, כן בארצנו הקדושה לא ראה את המנוחה כטוב, נד הוא במקומות הקדושים כאורח קבוע על קברות התנאים, האמוראים והמקובלים. ואם תשאל בן ציון מאיני יאמר לך מיד ממירון. בן ציון העליז והשמח מתקופת לובלין מתיישב ליד הרב ופעמים אין ספור חוזר על המנגינה הברסלבית הידועה המושכת על הפסוק „עמך ה' ידכאר". המנגינה מרטיטה את נימי הלב, ותלמידי יח"ל שחוזרים על המנגינה ועוזרים לרבי בן ציון מתיפחים בבכי. גם עיני הרב זולגות דמעות. בקול עצוב ספוג געגועים אין סופיים למשהו נעלם ונסתר, משמיע כפעם בפעם „עמך ה' ידכאר" – שכינתא בגלותא. כידוע אין רבי מאיר שפירא גורס עצבות, אך גם חסידי ברסלב אינם בעצבות, ומה גם, בליל ראש השנה, הלא עיקרה של החסידות מושתת על השמחה העשויה להעלות את האדם לדרגה הגבוהה ביותר בעבודת השם. והלא כבר אמרו חז"ל אין השכינה שורה לא מתוך עצבות, לא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים, אלא מתוך שמחה של מצוה. עד מהרה נהפכת התוגה המוסתרת לשמחה גלויה הבאה לביטוי בסיפוריו של הרב המכניסים את הנוכחים לעולם של אהבת ישראל. כנושא לסיפוריו משמשים צדיקי הדור רבי לוי יצחק מברדיצוב, רבי משה לייב מסאסוב, רבי אורי מסטרילסק

הוא מקנא בצדיקים אלה שבאהבת ישראל שלהם הגיעו לשיא השלמות אחד ממשפיעי החסידות הברסלבית מעלה על גס את אהבת ישראל של רבי נחמן שתפילתו היתה כסדר הזה תחילה ביקש שירגיש בצערם של ישראל, אחר כך התפלל שירגיש ביסוריו של המתייסר, ואחרי כל זאת כשבא לפניו יהודי ומתנה את צרותיו מיד הינו בתוך הצרה ודם נוטף ממנו בגלל גודל הכאב והצער ..

זוהי – אומר הרב – מידה גדולה של אהבת ישראל. מידה כזו אנו מוצאים אצל הרבי רבי אלימלך מליז'נסק שחיבר תפילה מיוחדת לאומרה לפני התפילה, ובין השאר התפלל. ותצילנו מקנאת איש מרעהו ולא יעלה קנאת אדם על לבנו ולא קנאתנו על אחרים. אדרבא, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא את חסרונם ושנדבר כל אחד חברו בדרך הישר והרצוי לפניך. רק מי שקנה את מידת אהבת ישראל בשלמותה – אומר הרב – מסוגל להוציא מפיו דברים קדושים וטהורים כאלה. בן ציון

מתלהב ומשתפך בניגון, התלמידים מתלהבים ומתעלים ועם שירת
 "הציגנרל" הבעשטנית מסתיימת סעודת הערב.

ראש השנה שחרית

לעולם לא יהא אדם זקן. הזקנה - אמר רבי נחמן - הינה מדה
 מגונה, אדם חייב להתחדש תמיד, מתחיל וחוזר ומתחיל אימרה זו
 ליוותה את הברסלבים בעבודתם. על כן זמן רב לפני עלות השחר זרמו
 הברסלבים להיכל הישיבה וכשהאיר השחר ובישר את בואו של היום -
 לא נפקד מהם איש. המתחיל בתפילה פתח „באדון עולם“. הציבור חזר
 אחריו בקול רעש גדול שנשמע למרחקים. גוש של ראשים התנועע
 בהתלהבות בבחינת כל עצמותי תאמרנה עם התקרבותם ל„המלך“ גברה
 ההמולה, כולם כאחד התכוונו לטכס המרשים של הכתרת מלכו של עולם.
 שלמה יודא מתמתח, טליתו משולשת עד לחצי גופו, מאחריו המונים
 רועשים בתנועות משונות, אנחות וגניחות פתאום כאילו לפי צו מגבוה
 משתתקת התנועה, קולו של שלמה יודא מסונן וצלול משמיע כעין יריית
 תותח ה - ה - ה - מ - ל - ך - אחרי הרעש קול דממה דקה יושב
 על כסא רם ונשא. הקץ לשקט, אלפי פיות הפריעוהו ועתה הומה בית
 המדרש מתפילת רבים הממלאה את חלל האולם שלמה יודא מנצח על
 התפילה כפעם בפעם מעלה את המתח וכזקן ורגיל מטייל לו בפיוטי
 התפילות וככל שהוא מתקרב לסיומה של התפילה, מגביר את קולו
 ומעורר גל חדש של התלהבות עצומה. עבודה תמה עבדו הברסלבים
 בתפילת שחרית, אך לא חסידי ברסלב המתחדשים תמיד ילאו מלהמשיך
 בעבודתם, מיד אחרי התפילה מתחילות ההכנות לתקיעות. יחידי סגולה
 שבהם מקיפים את הצדיק רבי אפרים קרקובסקי, מגדולי חסידי ברסלב
 ומצויין במעשים טובים ומטים את אזנם לרמזי התקיעות היוצאים מפיו
 רבי אפרים קרקובסקי מפשדבז, מהאישים הנעלים מבין חסידי ברסלב,
 משפיע ומכוון, צדיק תמים, אשר מימיו לא פגע באיש. חסידי ברסלב דבקו
 בו, כל עבודת הקודש שלו היתה מכוונת להגיע ארצה ולהתעלות בעבודת
 השם. ואמנם הצליח לעלות ארצה ולחונן את עפרה. באמריקה יצא לאור
 ספר אוסף מכתביו בחסידות. אהבת ישראל ואהבת ארץ ישראל שלו
 מבצבצות ועולות מכל מלה ומלה. נפטר בקדושה ובטהרה בירושלים.
 קבוצה אחרת עוקבת בדריכות אחרי תנועותיו של רבי פנחסל מפשדבז
 שלפי עדותם של הברסלבים ראוי הוא לנהל עדה גדולה של חסידים

בקיבוץ הברסלבי הוא התבטל במציאות כל תנועותיו ואומרות קדושה. מימיו לא ראה עוול בשום יהודי ותמיד מצא זכות להגן על מעשים בלתי נראים של יחידים כל מי שבא עמו במגע זוכה לשמוע בהבנה מתורת רבו. בעיקר הוא מעוניין להשפיע עליהם כי יקבלו על עצמם לומר בכל יום עשרת פרקי תהילים לתיקון החטא הגדול שלפי דברי חז"ל כמעט ואין לחוטא תקנה רבי נחמן זכה לגלות את אחד מהסודות הנסתרים של התשובה ואמר שבאמירת עשרת מזמורי תהילים ידועים שסימנם - אפשר למצוא תיקון לחטא זה על גילוי הסוד הזה מספר תלמידו הנאמן והמסור רבי נתן בין השאר „אחר כך סמוך לאותו העת, בעת שהייתי אני בביתי בנמרוב, אז גילה העשרה קאפיטל תהילים לפני הרב דפה ברסלב ולפני חברי ר' נפתלי מנמרוב וייחד אותם לעדות על זה ואמר, שגם כי ימלאו ימיו אזי אחר הסתלקותו מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהילים הנ"ל ויתן פרוטה לצדקה עבורו, - אפילו אם גדלו ועצמו עונותיו וחטאיו מאד מאד ח"ו - אז אתאמץ ואשתדל לאורך ולרוחב להושיעו ולתקנו לפיכך קיבל עליו רבי פנחסל לעורר את הרעיון הזה בין הציבור הרחב מובן, כי בהזדמנות הגדולה של קיבוץ אלפים בלובלין מצא כר נרחב להחדרת הרעיון הקדוש הזה אשר רבו אמר לפי נוסח אחר כי כל מי שיאמרם אפילו אם יהיה משוקע במ"ט שערי טומאה, הוא - רבי נחמן - ישתטח לאורכו ולרחבו ויסחוב את החוטא בזקנו ובפאותיו ויוציאו משאול תחתית השמעתם דברים נוראים הנוקבים וחודרים חדרי בטן ומי זה לא יחרד ולא ינסה לאמרם לפחות פעם אחת בחייו הפעם נטפל רבי פנחסל להרב המארח וכיד ההסברה הטובה עליו מנסה להשפיע עליו שיאמר את עשרת פרקי תהילים שלא כסידורם, כפי שסימנם רבי נחמן מברסלב. הרב מצדו מקבל את הצעתו בשמחה רבה, הלא אמירת תהילים בכל השנה כחה יפה, ומה גם, בראש השנה וביותר לפני התקיעות על כן כשאיצ"ה מאיר לובלינר ניגש לתיבה לאמירת המזמורים מצא את הרב לצדו פני רבי פנחסל קרנו משמחה, עלה בידו לעשות נפש אחת גדולה לרעיון רבו, ואילו הברסלבים הפשוטים מתלחשים ביניהם, הנה, הרב הגדול מלובלין, הצטרף רשמית לחסידי ברסלב והראיה - התלהבותו באמירת מזמורי התהילים שרבנו תיקן.

סדר תקיעות ותפילת מוסף

הפעם לא כמו בתפילת מעריב אמש, הקדימו ראשי העדה וכיבדו את זורב בתקיעות וקבעו את רבי פנחסל כמקריא. הבחירה נתקבלה באהבה

ובהסכמה כדבר המובן מאליו בינתיים ירד הרב לבית הטבילה עלה והסתפג לבש את הקיטל אור אבנטו, התעטף בטליתו ושופרות אין ספור תחב בחגורתו ובצעדים איטיים עושה הוא את דרכו לבימה. הקרובים אליו הרגישו במאמציו הכבירים לסתום את פי המשטינים. פאותיו התבדרו והתנפנו לרוח הקלילה שנשבה דרך החלונות הפתוחים, אגלי זיעה כיסו את פניו שפשטו צורה והחליפו גוונים. שיניו דא לדא נקשו וגופו רעד כולו. מתיחות איומה שררה בבית המדרש כשהרב קירב את השופר לפיו להשמיע את התקיעות. קולות ברורים יפים וצחים יצאו מפיו הטהור, ללא הפסק וללא פגם כמו בהעברה בעלמא סימן טוב, מרמזים הברסלבים, כי במלחמתו הגדולה - ניצח הרב את השטן - נפתחו שערי רחמים והתפנה הדרך לתפילת מוספים

קול צלול דק שבדק מבקיע את דרכו בדממה שהשתררה באולם המלא מפה אל פה ומרעיף טל של תחיה בעצמות היבשות של אלפי המתפללים, העומדים ושופכים את צקון לחשם מאור השחר י ה - ל - ל - ו - א - ת - ש - ם... אלפי עינים נוצצות מופנות לבימה העומדת במרכז האולם לידו של הרב עומד רבי ישראל דוד גרינהוז, „בעל המוסף“ וספר תורה בידו, כרגע הוא הופך את פניו וצועד באיטיות לתיבה. לרבי ישראל דוד היו כל הסימנים הטובים שחזו'ל סימנו בהם את שליח ציבור זקנו מגודל, פרקו נאה, מטופל בילדים וביתו ריק מכל. קולו אמנם לא רעם כקולו של שלמה יודא, אך מעלה יתירה היתה לקולו, שכן חדר ישר לליבותיהם של השומעים וגפח רוח חיים במלות התפילה. מי ששמע את רבי ישראל דוד מתפלל הרגיש את המלה-על כל כוונותיה והתעלה לדרגות הגבוהות של תפילה בכוונה. על הקול בתפילה אמר רבי נחמן בקולו של אדם להכיר את דרגת המלכות שלו ואין שני קולות שווים יש קול ענות גבורה וישקול ענות חלושה. קול שהוא בגדר „שאגת אריה“ - כזה היה קולו של שלמה יודא - וקול שהוא בחזקת קול דממה דקה וקול שהוא קול בוכים - כזה היה קולו של ישראל דוד - ובקול זה כבש לבבות כשפתח ישראל דוד ב„הנני העני ממעש“ בניגונו המקובל של רבי פנחסל מקוריץ נקוו מעיינות של דמעות על ריצפת בית הכנסת. עולמות שלמים מעביר לפניך ישראל דוד כל פיוט עולם חדש וכל ניגון מותאם לתפילה תפילותיו מוגשות בצורה כה מובנת כמו „אשרי יושבי ביתך“ הנאמר שלש פעמים ביום. גדול כוחו בשיבוץ ובפיסוק טעמים. הציבור מופשט לגמרי מהבלי העולם. הידים פרושות כלפי מעלה והעינים בולטות כאילו יצאו מחוריהן, נפשם יוצאת בדברם לפני בוראם. כל כך רעננות, כל כך התלהבות כאילו זה עתה התחילו להתפלל. לשיא

ההתלהבות מגיעים כשישראל דוד שר "ויאתיר" במנגינה הברסלבית שהרב אמר שנלקחה משירי גן העדן. פנים משולהבים ורגליים מורמות עורגים אל על. הנקישות והדפיקות מחרישות אזניים, וכי דבר זה קל בעיניך? הלא כאן אומרים להכתיר את בורא כל למלך כל למען ויראו כל עמי הארץ את מלכות שמים. הסערה הולכת וגוברת. מקהלת אלפים מלווה את ישראל דוד בקצב אחיד ללא כל מלחין מכוון מסיימים כולם בקול אדיר. ויתנו לך כתר מלוכה.

אחרי שהוכתר מלכו של עולם מורגש בעליל כי קרובה מלכותו להתפשט ולהתגלות כי הוא מלך על כל הארץ. ארבע שעות נמשכה תפילת המוסף של ישראל דוד. רעננות המתפללים העידה כי הצליח ישראל דוד להעלות את כולם ולהפיח בהם רוח חיים של אהבת השם ועבודת הבורא. לכולם היה הרושם, שאם ישראל דוד היה רוצה לחזור על תפילת המוסף ולהאריך בה כהנה וכהנה ברצון רב היו מסכימים לו.

תשליך והשיחות החסידיות

מחזה כזה לא ראתה לובלין מימיה. חוצות לובלין מלאים אנשים, גשים וטף, בצדי הדרכים עומדת לובלין היהודית על עשרת אלפי יהודיה ומחכה להופעתו של הרב ותלמידיו בלויית אלפי חסידי ברסלב. הנה הופיע הרב במלוא הדרתו, מאיר באור זך ומופלא. אלפים זורמים אחריו ולפניו והוא בתווך. בשירות ותשבחות מובא הרב לגשר העץ שברחוב לוברטובסקה אשר מתחתיו זורם נהר ביסטריצה, לידו תיאמר תפילת „תשליך“. יהודי לובלין בעצמם שומרים על הסדר מבלי לתת לזרים להתערב בשמחתם. בגלל הצפיפות האיומה נמשכת התהלכה מהישיבה עד לנהר זמן רב מהמקובל. עט סופרים אינו מסוגל לתאר את גודל ההתלהבות ברגע שהרב פתח בתפילת „תשליך“. אלפי יהודים מרעישים את העולם בתפילתם. מבינות אלה נשמע קול בוכים מלא מתיקות יוצא מפי הרב. ישוב ירחמנו יכבוש עוונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתינו גל של התרוממות רוח מציף את המתפללים – ישוב ירחמנו התרוממות כזאת לא ידעה לובלין מעולם. מעגלים מעגלים מתעגלים סביב הרב, זרועות משתלבות וידיים מתהדקות והרגליים מתרוממות וכולם יוצאים במחול אדיר ומבהיל את הרוקדים ומטיל אימה על גוייה של לובלין המשתוממים למחזה שלא הסכימו לו והם ממלאים חרש. מלך ישראל. הריקודים נמשכים ומתמתחים מהנהר עד למעונו של הרב ומשם לבית

המדרש הגדול שצר מהכיל את הקהל הממלא אותו. אחד מהברסלבים עולה על הספסל ומכריז בקול „והיית אך שמח“ גל של שמחה חדש מציף את הברסלבים וכולם נמשכים לריקוד שנמשך שעות. עם הופעתו של רבי אהרן לייב ציגלמן מהמשפיעים הותיקים של חסידי ברסלב נפסק הריקוד והקהל משתתק.

רבי אהרן לייב פותח בדברי רבו עצבות ולב נשבר אינם זהים לב נשבר חביב מאד לפני השם והוא בבחינת „בן מתחטא לפני אביו“ לא כן העצבות – הכעס והרוגז מנת חלקה. למעשה – ממשיך אהרן לייב – טוב לאדם לב נשבר, אלא שישנה סכנה שעל יד כך יגיע לעצבות יש איפוא לייחד שעה אחת ביום ללב נשבר והשאר לו „היית אך שמח“.. הרבי אמר העיקר אצלי ראש השנה, אחר ראש השנה אני מטה את אזני לכותל להקשיב לדפיקת השמש המעורר את הציבור לסליחות של השנה הבאה. מאמרו החסידי משולב בסתרי תורה ובפניני תורה מרבם הגדול נמשך כשעתיים דבריו נשמעים בהקשבה. כל אותו העת לא העז מישהו להפריעו, אולם עם סיום מאמרו מתפרצת שירה אדירה הנפסקת בכל פעם על ידי חסיד אחר בקריאה והיית אך שמח אותו המחזה חוזר ונשנה בליל שני של ראש השנה המשפיעים רבי יצחק ברייטר ורבי בן ציון אפטר משמיעים דברי תורה מתורת רבם

ולפני שאסיים את מאמרי לא אקפח זכרו של החסיד הברסלבי ירא השם מרבים רבי אברהם יצחק מאוסטרובצה, הלא הוא בעל הקריאה של הברסלבים קריאתו האיטית והמודגשת, הרפה והדגש, פיסוק הטעמים וטעמי הנגינה וקולו הנעים גרמו קורת רוח לשומעים עבודה תמה נקייה וקדושה עבדו חסידי ברסלב בימי ראש השנה

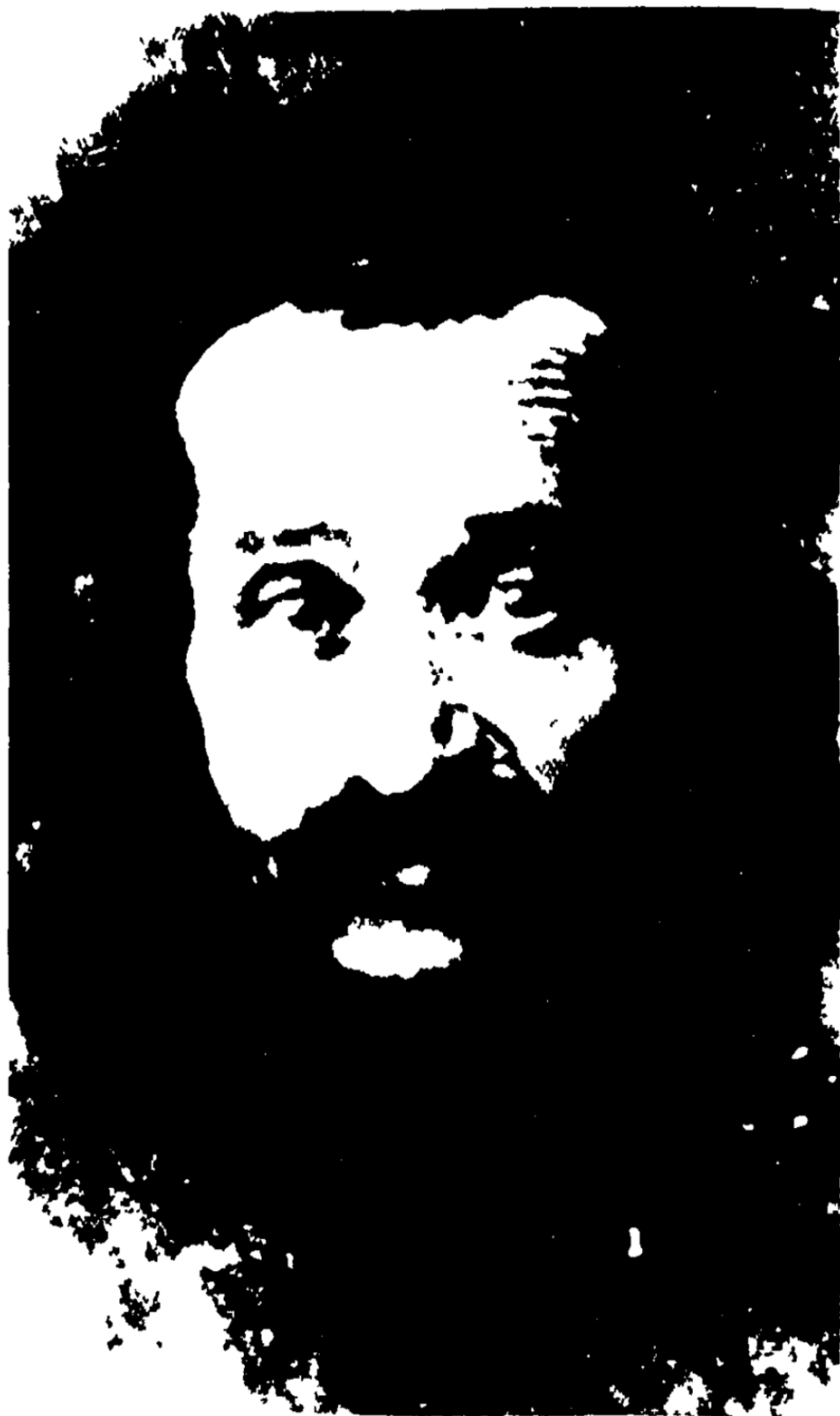
כחו של מייסד התנועה הברסלבית, כביר המעש וענק הרוח הצדיק הנודע האדמו"ר רבי נחמן זצ"ל שאמר גחלתי תבער עד ביאת הגואל – עמד להם לברסלבים להחזיק מעמד זמן רב ללא מנהיג רוחני בתוכם ולעשות חיל במוסדות תורה רבים בגולה ובארץ אשרי עין ראתה כל אלה

בית המדרש מוהרן ז"ל באומן

עיון הק"ק מוהרן ז"ל באומן

הדלקת נרות חסידי ברסלב לעיר אומן
על עיון הק"ק מוהרן ז"ל ערב ראש השנה ז"ה

תמונת קדשו של הרב הצדיק קדוש וטהור
ר' אפרים זצ"ל מפשעבארז

הרב הגד"צ ר' מרדכי האלבערשטאם זצ"ל
הרב מסוקולוב

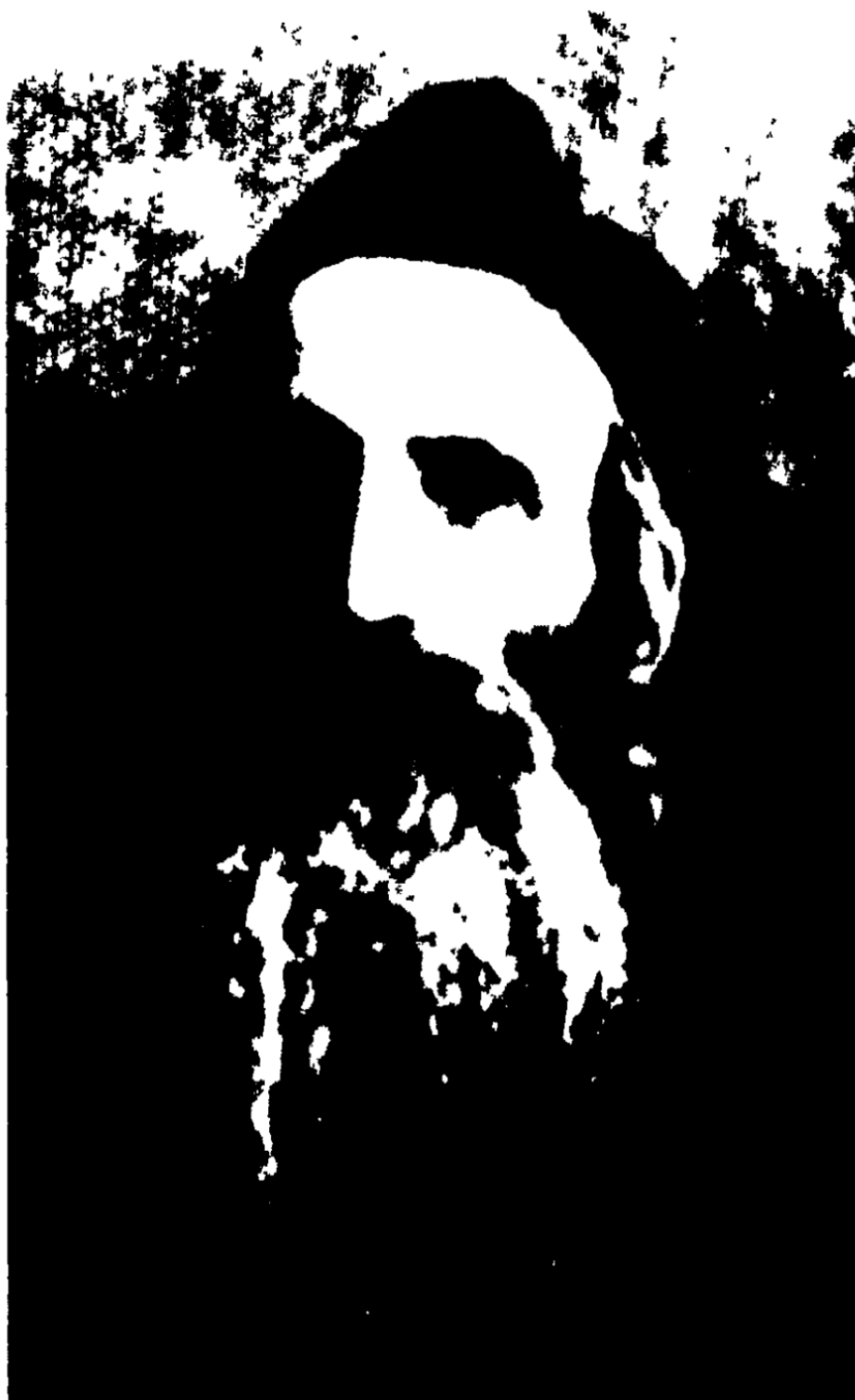
הרה"ח ר' יצחק ברייטער זצ"ל
מווארשא

ד"ר ח' ר' בן ציון אפטער זצ"ל

הרה"ח ר' שמואל מרדכי קארנבליט זצ"ל
מלובלין

הרה'ח ר' יודל זילברמאן זצ"ל
מלובלין

הכתובת להשיג הספר, וכן שאר ספר
רבינו הקדוש מברסלב וצוק"ל:

יעקב רב עזרת תורה 4

טלפק 81 61 87

ירושלים